

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

ILIJA TROJANOW

ISBRUD

Tiderne skifter, 2012

Oversat af Jacob Jonia efter Eis Tau

(Carl Hanser Verlag, 2011)

Oversættelsen er støttet af Goethe-Instituttet

I S 54°49'1" W 68°19'5"

Der findes ikke noget værre mareridt end ikke at være i stand til at vågne.

Aftenen før vi skal sejle af sted, mødes vi altid på en af Ushuaias barer, lidt oppe ad bjergsiden, fjernt fra alfarvej, og vi ankommer på den tid af dagen, hvor den sidste stribe lys dør hen i horisonten. Vi sidder tætpakket ved et af de aflange træborde og føler os højtideligt til mode, fordi vi har været adskilt i et halvt år. Vi bliver betjent af en gammel mand, efter ansigtet at dømme ikke just en vovehals, men engang vi tog afsked, betroede han mig, at han er godt tilfreds, når han ikke føler trang til at stikke en kniv i hånden på sig selv. Den gamle mand har ikke meget at byde på, men han sælger sprut for en billig penge, og jeg holder af at sidde med et glas i hånden, omgivet af filippinerne, hvis øjne lyser af gensynsglæde, og som udgør hovedparten af den flittige besætning. De arbejder sig støt fremad, og for hver ny dag om bord nærmer de sig et hjemmeliv under storfamiliens beskyttende vinger, og de har forbavsende let ved at klare dagens dont. De vil altid være mig en gåde. Ushuaia kan ikke ødelægge deres humør, hverken med påtrængende erindringer eller ekkoet af nedslagtinger. Filippinerne er døve på den frekvens, for det er en del af den europæiske arv, den hvide mands åbne sår. De lader sig drive gennem byen, ligesom de driver gennem alle de andre hårdt medtagne byer på vores ekspedition (sikke et svulstigt ord fra rejsekatalogernes liturgi), det ser ud, som om de næsten ikke rører jorden, når de en sjælden gang går i land. Vi har ikke nogen fælles fortid, og derfor ser vi forskelligt på tingene: Det, jeg bliver lammet af, er åbenbart en saltvandsindsprøjtning for dem. Ellers er de lette at *handle*, som indkvarteringschefen om bord bliver ved at pointere (og det han mener, er, at de er mere omgængelige end de

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

genstridige kinesere), som om han egenhændigt havde gjort dem så flittige, langmodige og tamme. Jeg ville få nok af deres tjenstvillighed, hvis ikke det var for Paulina, som sandsynligvis netop nu er i færd med at sætte sit personlige præg på vores fælles kahyt med en kunstig blomst og et utal af fotografi er, hele den pukkelryggede familie, de mange bedstemødre placeret i forgrunden på flossede kurvestole, der er slæbt ud i det fri, og bagved står døtrene og sønnerne, som alle er trofaste, undtagen én, der er stukket af, det forlyder, at han står og snitter grøntsager i en restaurant i New York. Jeg skåler med Paulinas landsmænd, maskinmestre, kokke, skibsførere og chefen for restauranten, Ricardo, der er lige så uanselig som en kuffert indsvøbt i plastic, men pas på, han vil få mere magt undervejs, alle passagerer vil lære ham at kende, og flere vil komme til at sætte pris på ham (*How's it, Mr. Iceberger*, han løfter tommelfingeren og er som altid ivrig efter at glatte ud). Det er et syn for guder, når millionærer fra den nordlige halvkugle står i kø foran hans pult, bukker underdanigt og giver ham små kuverter som tak for det eftertragtede bord i styrbordsside med udsigt til isflager og søleoparder fra første parket. Årene på havet har lært mig, at de rige er parate til at betale uhyre summer for at opnå små privilegier, som hæver dem op over den grå masse, og samtidig holder det modet oppe hos Ricardo og finansierer udvidelsen af hans pension i Romblon. Han er lige så lidt interesseret i søleoparder, sæler og pingviner som i gletsjere og isbjerge, men han forstår at udnytte et gunstigt øjeblik, *what a view, fantastic, fantastic, take your seats*. Han smiler bredt med alle tænderne på parade, han ville sige *fantastic* lige så mange gange, hvis der var nogen, der ville betale for få adgang til en losseplads, restaurantchefen skamroser alt, hvad der kan sælges. Hver gang vi er samlet alle sammen, flirter han med den lyshårede, kvindelige hvalforsker på sin venstre side, polerer sine negle og sine *running gags*, jeg vil altså høre dit foredrag *one of these days*, lige siden jeg stod inde i restauranten

242 **BEGYNDelser** ILIJA TROJANOW **ISBRUD** 243
23_GI_(3k).indd 242-243 05/03/13 14.27

Begyndelser Nye tyske bøger på dansk, 2010-2013

og så de store fi sk sprøjte op i luften, har jeg haft lyst til at forstå dem, for de er ganske imponerende, men jeg spørger mig selv, hvorfor *beautiful* Beate elsker hvalerne højere end menneskene, og derfor vil jeg sidde på første række ved et af hendes kommende foredrag og skrive alt det ned, hun siger. Inden vi stikker til søs, sidder han altid her ved det aflange træbord med ridser på kryds og tværs og lover hende *dét, this time, swear to heaven*, hvalkvinden niver ham i armen, hun taler engelsk med tysk accent, tysk med spansk tonefald og spansk med chilensk klang. Og alligevel får han aldrig gjort alvor af at lære sig mere om hvaler. Men det er helt sikkert, at han ved rejsens afslutning vil gå rundt med en kokkehue i hånden og samle drikkepenge ind til køkkenpersonalet, som står linet op foran den overdådige buffet for i fællesskab at synge en sang på tagalog. Det lyder som en hymne for den ukendte tjener, og hver gang høster de et rungende bifald. Også foredragsholderne, underviserne, fra m/s Hansen sidder med ved bordet, i hele tre år var jeg en af dem, indtil kaptajnen umiddelbart efter min ankomst i går sendte bud efter mig for at fortælle, at ekspeditionslederen pludselig var blevet indlagt i Buenos Aires på grund af mistanke om svineinfluenza, og at han under ingen omstændigheder kunne støde til os på denne del af rejsen. I bedste fald kunne vi måske samle ham op ved Beaglekanalen, men indtil da skulle der findes en afløser. Kaptajnen mente, jeg havde den nødvendige kompetence, jeg var dygtig, engageret og livsklog (men somme tider skød jeg over målet, syntes hans blik at sige), desuden havde jeg den fornødne erfaring om bord. Jeg nåede hverken at sige ja eller nej, før jeg fik mappen med instruktionerne. Fra nu af skal jeg tilbringe en del tid ved radioen og kaldeanlægget for at oplyse passagererne om vejret, sejlruten og den næste destination. Vi foredragsholdere er hver især specialiseret inden for oceanografi, biologi, klimatologi og geologi, vi kan hver især holde både morsomme og lærerige oplæg om dyr, klipper og skyformationer, vi er hver især flygtninge på en eller anden måde, *we're nowhere people*, som El Albatros, ornitologen fra Uruguay, plejer at sige.